

OZNAJMOWAĆ (341) *vb impf*

Oba o oraz drugie a jasne; -naj- (244), -nâj- (22); -naj- : -nâj- KromRozm III (6:1), LubPs (2:1), BibRadz (53:6), Mącz (4:6), BudBib (4:2), SkarŻyw (20:3), CzechEp (3:1), SarnStat (45:2).

inf oznajmować (5). \diamond *praes 1 sg* oznajmuję (54). \diamond *2 sg* oznajmujesz (4). \diamond *3 sg* oznajmuję (76). \diamond *1 pl* oznajmujemy (64), oznajmujem (8), oznajmuim (2); -em *SkarKaz*; -emy : -em : -im *LibLeg* (13:2:2), *SarnStat* (41:5:-); ~ -emy (42) *Mącz*, *SarnStat* (41), -emy (1) *ModrzBaz*, -(e)my (21); -em (5), -(e)m (3). \diamond *3 pl* oznajmują (14). \diamond *fut* [3 *sg m* oznajmować będzie.] \diamond *3 pl m pers* oznajmować będą (1). *subst* oznajmować będą (1). \diamond *praet 1 sg m* oznajmowałem (1). \diamond *3 sg m* oznajmował (11). \diamond *3 pl m pers* oznajmowali (6). \diamond *imp 3 sg* niech oznajmuje (1). \diamond *2 pl* oznajmujcie (2). \diamond *con 1 sg m* bych oznajmował (1). \diamond *2 sg m* byś oznajmował (1). \diamond *3 pl m pers* by oznajmowali (2). \diamond *impers* oznajmowano (1). \diamond *con* by oznajmowano (1). \diamond *part praes act* oznajmując (85).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI–XVII w. s.v. oznajmić.

*Podawać do wiadomości, przekazywać informację; publicznie ogłaszać; nuntiare Mącz, PolAnt, Modrz, Vulg, Cn; significare Modrz, JanStat, JanPrzyw, Cn; notum facere Vulg, JanStat, Cn; notificare PolAnt, Calep, Cn; adnuntiare, annuntiare PolAnt, Vulg, Calep; indicare Vulg, Calep; proscribere Mącz, Calep; narrare Modrz, Vulg; declarare, redicere, proponere Modrz; ostendere PolAnt; innotescere JanStat [w tym: kogo (7), co (151)] (341) : Tu prorok y fwem y inych wiernych ymieniem oznáymuie prágnienie przyłcia álbo ípołecznego złączenia z fynem bożem *RejPs* 91v; A vciáwfyzy głowę iego/ zdárli z niego zbroię/ y połáli to wżędy po ziemi Filiftyńskiey/ áby to oznáymowano w kołćielech bálwanow ich/ y miedzy ludem. *BibRadz* 1.Reg 31/9, I 356a *marg*, 418d *marg*; *Mącz* 173b; Gdy ktore chciál nád ktorą kráiną przełóżyć/ oznáymował imioná ich [*nomina eorum proponerebat*] nápominiáiąc lud/ iefliby kto nánie co wiedziál/ áby iáwnie dowodził *ModrzBaz* 46, 46, 127; Notifico. Notum facio. Germ. Bekannt machen – Oznaimuję. *Calep* 703b, 72b, 526b; *WujNT Act* 15/3, 2.*Cor* 1 *arg*.*

oznajmować komu (204): MetrKor 46/47, 47v, 117v, 175v; ofznaymvyem vam kthorego czałzv náł lysth do vałł przeydzie abifczie vyedziely othim *LibLeg* 7/67v, 8/160v, 10/60, 113v, 11/18, 75 (14); *KromRozm II* k3; *KromRozm III* L2; *GliczKsiąż* B4; Temu co ty Kfyążki czytác będzie/ Woyciech Kálzotá Frántá dobry towárzyfz/ rozłádek fwoy oznáymuie. *GroicPorzRej* C3v; ále y chwalili go więc przedemną/ y flowá moje oznáymowali iemu [*verba mea nuntiabant ei*]; á Tobiałz też fyłál listy áby mię odłtrálfył. *Leop* 2.*Esd*r 6/19; *BibRadz Ex* 18/16, I 274, *P*s 24/14; W tym czału nie oznáymuiąc nikomu nic/ kazála [*Dydo*] náłóżyć ftoš drew ná gorze przed Kártágo *BielKron* 75v; wygnali go [*Borzywoja*] precz. On [...] iechał [...] do Swátopłuhá/ oznáymuiąc mu tho *BielKron* 322; Voluptatem magnam nuncias, [...] Oznáymuyefz mi wielką roskofz/ Powiedałz to co bárzo rad słyfzę. *Mącz* 254a, 163c, 372b; *RejPos* 260, 269v, 283; Z ktorých słow tego Hiftryká fnádnie może być obaczono że to był ftárodawny v Krzešcian obyczay/ przy obierániu Miniłtrow Košcielnych/ iz ktory miał być obran/ tego imię wżytkim iáwnie oznáymowano [*eius nomen publice proponeretur*] *ModrzBaz* 46, 44, 103v; *SkarJedn* 123; powiedziál: oznáymuięc/ práwi/ nowinę: ktorey oycowie náłzy czekáli y świát wżyštef potrzebował: iufz náłtał obiecány Mefyálz *SkarŻyw* 383; ítrzała fie nážad obrociła [...] y przelękwłzy fie wżyfcy/ á innym to oznáymuiąc/ żaden w onę iáłkinią wnišć niešmiál. *SkarŻyw* 422, 172, 392; *BielSjem* 15; *ActReg* 167; *WujNT* 2.*Cor* 10 *arg*; *SarnStat* 60, 1014; *SkarKaz* 1b. Cf

Ze zdaniem dopełnieniowym, Z przytoczeniem, W formułach dyplomatycznych, »oznajmować listem«, »oznajmować pisaniem«, »oznajmować wolą (bożą)«.

oznajmować przez kogo, przez co (26): KromRozm III L2; Oznáymuyąc to Dawidowi przez Proroká/ iż to dzyecyę ktorego doftánye żona Vryańłowá/ nye będzie żywo GliczKsiąż B4; [Pani nasza] Lafkę fwą/ miłość/ przez nas/ wam wżem oznáymuię BielSjem 15; Calep [863]b; SarnStat 60, 219, 381; Przez słowo nie rozumie się mowa tá zwierzchowna do vchá/ iáka ieft tá náłzá: gdy przez nią oznáymuiem wolą y myśli náłze. SkarKaz 484a. Cf »oznajmować przez list«.

oznajmować czym (31): SarnStat 971; Iednák ile możemy/ nie dwornemi słowy/ Oznáymuiąc fwą rádość nie záłuiem mowy. SkorWinsz A3v. Cf »oznajmować listem«, »oznajmować (na-, o)-pisaniem, pismem«, »oznajmować tymi słowy«.

oznajmować na czym (1): ná myeyfcu wyłfffey námyenyoným oznaymuyę Páweł pińfąc/ iż nye włfyficy fą ápoftołmi/ áni proroki/ áni doktormi. KromRozm III Hv.

oznajmować o kim, o czym (7): poľlalem do Maľfaraľskiego Chana liťh. yemv o thich przyyacziefťvach náľfich oznaymvyancz. MetrKor 46/47v, 46/175v; LibLeg 11/18, 19, 66v; Misit ad me statim qui salutem nunciaret, Poľłal ku mnie hnet kłániáyąc fie/ o zdrowiu fwym oznáymuyąc. Mqcz 254a; A o bráćie Apollu oznáymuię wam [De Apollo autem fratre vobis notum facio]/ żem go bárzo proľłil/ áby fzedł do was z bráćią WujNT 1.Cor 16/12.

oznajmować w czym (1): Toż [Paweł] w pirwłfym lińcye do tegoż Tymotheuľfá pińfąc oznáymuyę. KromRozm III I3v.

cum A cum inf (4): Oblubieniec oznáymuię Bogá być fkárbem włfego dobrego/ á że go fnádnie doftác. Leop Cant 2 arg; Sędziowie Papieľcy nie fkwapiáiąc fie oznáymowali fie być prawdziwemi poľly od Papieźa przez edikt BielKron 374; Odpowiedział fługá Boży: Iac tym go [Bazylijusza] być oznáymuię co na nim widzę SkarŻyw 211; Proscribo Libellis propositis aliquid venale indico – Przez pyľłanie przedaine bycz ofnaimuię. Calep [863]b.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z odpowiednikiem: to (12); iż (88), że (15), zaimek względny lub pytajny (15), jako(ż) (3)] [w tym: komu (71)] (121): przifłaly czy panowie waschi wiľłany zlyľtem kv temv Sedziakv naschemv oznaymvyąc yemv tho wyelie livdzy mozemi miecz miedzi łobą gdi bedziemi sye chcziecz syachacz LibLeg 11/84v, 4/26, 6/55, 77v, 7/34, 68 (20); MetrKor 46/46v, 61/222v; Oznáymuią káždemu [!] ktokolwiek vpeľnie duľá pánu iż żadne ftráchy nań nieprzyďą RejPs 69, 111; ComCrac 11; Albo czo wzdý na fię czuieź Przeć my wczas nieoznaymuię. RejKup h5, c7; KromRozm II k3; KromRozm III Hv, O8, P8v; GliczKsiąż B4; Oznaymuię iáko Pan ná złe fprawce vďal oczy fwe/ kthorzy nyefpráwiedliwie niewinne fądzą. LubPs S5 marg; Leop 2.Par 7 arg, 3.Esdr 2/24, Tob 4/21, Iob 30 arg, Gal 1/11; Oznáymuię ná kogo obietnice w kośćiele należą. BibRadz Is 26 arg, 1.Par 17/10, I 353d marg, 356b marg, 391b marg, 463c marg (9); venale propono et publico [...] przibiyam ceduľkę ná dóm/ oznaymuyąc że yeft przedayny. Mqcz 375c, 375c; KuczKat 360; A ieden od drugiego odrzucony/ oznáymował będąc ná poľy martwym dla czego vmierał [propter quam moriebatur, causam ostendebat]. BudBib Sap 18/18, Ruth 2/11, 1.Esdr 7/24; KarnNap B4; ModrzBaz 87v, 103v; Tedy wnetże wyľłali zá świętym Ekwicyuľzem/ to mu oznáymuiąc/ iáko w wielkemy goráćce ieft/ á o náwiedzenie onego Mnichá troľkliwie proľłi. SkarŻyw 211, 244, 422;

ZapKościar 1582/32v; *ActReg* 48, 53 [2 r.], 57, 61, 75, 154, 155; *WujNT* 1.*Cor* 12/3, 16/12, 2.*Cor* 2 arg, *Gal* 1/11; *SarnStat* 170, 171, 183, 195, 218 (14); Mowi człowiek do człowieka/ oznajmując co chce. *SkarKaz* 484a. Cf *W formułach dyplomatycznych*.

Z przytoczeniem [w tym: komu (6)] (8): Nowyny V.C.M. oznajmuyę. Venethowye smyerzely sye Sczessarzem, daly dwa zamki Cessarzowi *LibLeg* 9/52v, 7/41, 10/58, 92v, 11/153v; *BibRadz Ier* 46/14; *BudBib* 1.*Reg* 22/22; Przyślżá Mária Mágdalená/ oznajmując vczniom; Izem (*marg*) iż. G. (-) widziáák Páná [*Venit Maria Magdalene adnuntians discipulis: Quia vidi Dominum*]/ y to mi powiedział. *WujNT Ioann* 20/18.

W połączeniach szeregowych (2): Oznajmuycie w Egipcicie/ á rozgálszaycie w Mágdalu y obiawiyacie w Nof/ y w Táfnes tymi fłowy/ Sthań [*Annunciate ... et auditum facite ... dicite: Sta*] á bądź gothow/ ábowiem miecz pórzze wzytko to co ieft około ciebie. *BibRadz Ier* 46/14; tym opifániem oznajmuyemy/ opifuyemy/ poftánowiamy [*significamus, describimus, et constituimus JanStat* 235]/ zá przyzwoleniem Pánów y Prelátów Duchownych/ y Pánów Swietckich/ y Pořłów Ziemfkich. *SarnStat* 213.

W formułach dyplomatycznych [komu; w tym: ze zdaniem dopełnieniowym (33); iż(e) (36)] (43): *LibLeg* 6/77v, 158; *ComCrac* 11; Woyth przyfyęgly Miáftá.N. oznajmuyę tym to piániem káždemu komu to przynależy wiedzięć/ iże ná żądanie thego.N. dałem y dawam zupełną moc.N. Woźnemu *GroicPorz* p2; *UstPraw* Kv; *ZapKościar* 1582/40v; *ActReg* 125; Oznajmuyemy ninieyřzym liřtem [*significamus praesentibus literis JanPrzy* 53] wzytkim którym to należy/ tym którzy teraz řá/ y którzy ná potomné czáły będą. *SarnStat* 11; Oznajmuyem wżem y káždemu z ořobná/ któręgóřkolwiek řtanu/ przełožęńřtwá/ y wrzędów ludzióm: do których wiadomości to piánię nářzę dóydzię. *SarnStat* 287, *8, 8, 19, 115, 171 (36).

W charakterystycznych połączeniach: oznajmować dekret, imię (3), łaskę, miłość, nowinę (2), pociechę, pragnienie, prawa, przyjaźń, przymierze, radę, radość, rozkosz, rozsądek, ustawy, wesele, wyznanie; oznajmować bezpiecznie, jařnie, jawnie (2), krotce.

Zwroty: »oznajmować czas (i miejsce)« (3): *LibLeg* 11/75; *BibRadz I* 274; W trzećich [wiciach] oznajmuyá czás y mieyřce/ ná ktore řię wzytcy z ieřddzác [!] máią [*Tertiis tempus et locus, ad quem omnes convenient, edicatur*]. *ModrzBaz* 116v.

»oznajmować listem, przez list, w liřcie« [w tym: komu (29)] = *nunciare per literas Modrz* [szyk zmienny] (20: 18:1): Przyasn nasche wam oznajmvyemi przes then nasz řyřth *LibLeg* 10/65, 6/77v, 158, 10/92v, 113, 11/19 (12); *MetrKor* 61/222v; *KromRozm III* I3v; *ModrzBaz* 130v; Izem ku końcu řywotá mego przyřzedł: dla tego z powinności mey/ řynom milym z řářki Bořey/ moje wyznánie tym liřtem oznajmuyę *SkarJedn* 294; A ták My Władyřław/ z řářki Bořey Król Polřki [...]/ oznajmuyemy tym to Liřtem [*Significamus tenore praesentium JanPrzyw* 8]/ ktorým należy wzyřtkim/ mnie y potým będącym *SarnStat* 886, 11, 171, 218, 573, 908 (23).

»oznajmować (na-, o)pisaniem, pismem« [w tym: komu (4)] = *significare tenore praesentium JanStat* [szyk zmienny] (6:1): Oznajmvyemi ninieifřsem napifániem wřřyczkim pořpoliczię i zořobna. *ComCrac* 11; *GroicPorz* p2; *Proscribo aliquid per scripturam, venale propono et publico*, Oznajmuyę piřmem/ žemi yeřt nieco przedáynęgo *Mącz* 375c; *ZapKościar* 1582/40v; *SarnStat* 183, 213, 950.

bibl. »oznajmując oznajmić [komu]« = *nunciando nunciare PolAnt* (3): Tedy odpowiedział Boház/ y rzekł iey/ oznáymuiąc oznáymiono mi wšytko coś czyniła świekrze fwey *BudBib Ruth* 2/11, 1.*Reg* 22/22, *Ier* 36/16.

»oznajmować tymi słowy« = *annunciare ... dicere PolAnt* [szyk zmienny] (2): Tymi słowy oznaymuie iż lud ku pokucie przyść nie miał. *BibRadz* I 463c *marg*, *Ier* 46/14.

»oznajmować wołą (bożą)« [*w tym: komu* (6)] [szyk zmienny] (8): *RejPs* 177; Oznáymuye nam wołą bożą/ á okázuye krewkość y nyedoftátek nász/ ábyfmy tym chćiwwey wšpomożenia y lekárftwá fšukáli *KromRozm II* k3; A myełcy też przełożeni fweccy ná to wštámpili/ yednoftáyną wołą pošpolštwá biškupom oznáymuyąc *KromRozm III* K2, L2; W czym łobie Kato dobrze począł/ y ktorzi tákowymże vmysłem ábo profzą/ ábo wołą fwoię Pánu oznáymuią [*voluntatem suam principii declaraverint*]/ ci tákże dobrze czynią iáko y on. *ModrzBaz* 44; *SkarŻyw* 559; [*Pan Bóg*] chce być od nas czczon y chwalon ráczey ná świętych mieyfcách/ ná ktorzych y wołą fwą oznáymuie/ y rozmáite dáry y dobrodziefstwá dáie *WujNT* 425; *SkarKaz* 484a.

Szeregi: »oznajmować i jawno czynić« (3): Oznaymuym y yawno czynim them náfchim lišem kto nan wezri albo cztancz y vsliŃchi dzifšieyschim y napotim badaczim komu badzie potrzeba thego wyedziecz *LibLeg* 6/77v, 6/158; *MetrKor* 61/222v.

»oznajmować i wiadomość czynić« (1): iákóž oznáymuiemy/ y káždému komu należy wiadomość tego czynimy tym Lišem nášzym: któryfmy lámi ręką fwą podpifáli *SarnStat* 1014.

»oznajmować i dawać wiedzieć« (1): Czefarż Tvreczky [...] Krolyowy Polifkyemv [...] Sigmuntowy oznaymvyemi y dayem wam nášzemv przyaczyelyowy wyedzyecz przeŃz then lyŃth náfch. *LibLeg* 11/140v.

»oznajmować, (i, albo) dawać znać« (8): Czessarż Thvr. [...] Oznaymvyemi y dayemi wam Znacz przes ten nasch lyŃth yakosmi pyerwey pyssaly [...] oznaymvyáč ym zebi ony wyachały na polia the ktore są kv zamkv naschemv *LibLeg* 11/83, 10/113, 11/19, 62v, 66v, 87, 93; Volo te scire mi Paete, Oznaymuyęć álbo dawam ci znać miły Pete/ álbo chćiey wiedzieć miły Pete. *Mącz* 372b.

»oznajmować i ku wiadomości podawać« (1): przeto My tym porządkiem [...] to wšytko ná co fie z obu Ńtron zwolili/ á co též ná przyŃzły Séym záwilło/ ták krótcie oznáymuiemy/ y ku wiadomości wšzem którym to należy podáiemy. *SarnStat* 1011.

W przem (1) : Pišmo nam nie oznaymuie czáfu ktorego był żyw Iob *BibRadz* I 274.

a. *Opowiadać, relacjonować, rozgłaszać; adnuntiare, (an)nuntiare PolAnt, Vulg; dicere, evangelizare PolAnt; afferre, docere Modrz; referre Vulg* [*w tym: kogo* (4), *co* (45)] (57) : *RejPs* 61; *KromRozm II* e2v; Wtore Kxięgi MáchábeyŃkie/ ŃpuŃtoŃŃenie Ieruzálem ktore vczynił Antiochus opiŃuią: á nawięcey Ńtałość Iudowę y iego thowárzyŃŃow w boiowániu ná nieprzyációły ZydowŃkie/ krotce ále doŃtátecźnie oznáymuią. *Leop* VVuu6; *BibRadz* I 2d *marg*, *Ps* 144/4; Tylo mu zbawiciel nász niewinność Ńwoię y Ńwoich członkow przekłada/ y moc Ńwoię oznáymuie mowiąc: widzifz iŃz zemną nie wygraŃz *SkarŻyw* 81; Co ŃlyŃzac Nereus y Achileus/ mocnie Ńię im Ńprzećiwiáli/ oznáymuiąc imię y moc Pána náŃzego lezuŃa/ y cudá ApoŃtołá iego Piotrá. *SkarŻyw* 436; *ArtKanc* H15v.

oznajmować komu (33): KártáinŃki též Synod [...] piŃŃe do InocentiuŃá papyežá oznáymuyąc mu Ńprawę Ńwoyę przeciwko CeleŃtyuŃowi Kácyrzowi *KromRozm III* P4; Aby zakon od Pána dány przez

reęce Moizełszowe/ w narodzyech swych synom/ á synowie drugim synom oznáymowali á pilnie gi chowali. *LubPs R6 marg, N4; Leop 2.Reg 11/18, Act 17/23*; Ale on rzekł do nich/ Záiítec też potrzebá ábych y inem miáftam oznáymował krolestwo Boże [*aliis civitatibus evangelizare me oportet regnum Dei*]/ gdyżem ielt ná to poftan. *BibRadz Luc 4/43*; Náucza áby wierni iego przyiáwłzy raz światłość iego wftytkim iá oznáymowali *BibRadz II 37b marg, Act 28 arg, II 133b marg; RejAp 91; RejPos 313; ModrzBaz 53; SkarJedn 258*; Wfzyćiek go lud bronić chciał/ ale S. Theodor długá rzecz do nich wczynił/ oznáymuiąc im powołanie Chrześciánkie/ do ćierpliwości. *SkarŻyw 189, 171, [236], 263, 517 marg; CzechEp 130, 231; ArtKanc N15; Fetus krolowi Agrippie Páwła y fpráwę iego oznáymuie. WujNT Apoc 25 arg, Luc 13/1, 1.Cor 2 arg, 2.Cor 7/7, 8/1; SkarKazSej 687b. Cf »oznajmować ewanjelijá«, »światu oznajmować«.*

oznajmować o kim, o czym (7): O ktorich takowych rzeczach: niewiafty vmieiętne/ maiá vmieiętne dofwadczenia. A wfzakofz też tu o nich oznaymuie. *FalZioł V 28a, V 8a; Mącz 156a, 219b; RejAp 91*; PRzyfzli też niektorzy ná ten czás/ oznáymuiąc mu o Gálileyczykách [*nuntiantes illi de Galilaeis*] ktorych krew zmieszał Piłat z ofiárámi ich *WujNT Luc 13/1, s. 712*.

oznajmować w czym (2): Metabasis [...], Transitio, Przeftápienie/ dáley poftápienie/ przeminienie/ Przeście/ gdy w mowie oznáymuyemy o czymefmy mówili/ á o czym daley mówić będziemy. *Mącz 219b; ModrzBaz 53*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (4): Pan oznáymuie thu iákie ftáránie ma o Kościoł *BibRadz I 436b marg; Mącz 219b; RejAp 71; SkarŻyw A3*.

Z przytoczeniem (1): A tákże przyfzedłzy záwołáli ná wrotnego miełckiego oznáymuiąc y opowiedáiąc [*nunciaverunt eis dicendo*]/ Przyfzlichmy do obozu Syriykiego *BibRadz 4.Reg 7/10*.

W charakterystycznych połączeniach: oznajmować Boga (2), *chuc (chęć)* (2), *dobroć, frasunek, Jezusa, królestwo boże (Pana)* (2), *krzywdy, łaskę bożą* (2), *mądrość, miłosierdzie, moc* (3), *obyczaje, okrucieństwo* (2), *sprawę [czyjá]* (4), *stałość* (2), *tyraństwo, żałość*.

Zwroty: »oznajmować [komu] ewanjelijá« [szyk zmienny] (3): OZNAYMUIĘ wam brácia Ewángeliá [*Notum autem vobis facio, fratres, evangelium*] kthorám wam opowiedział/ ktoráście y przyięli/ y w ktorey ftoicie *Leop 1.Cor 15/1; BibRadz 1.Cor 15/1; WujNT 1.Cor 15/1*.

»oznajmować naukę« [szyk zmienny] (2): *BibRadz Eccli 16/24*; próżno dobrych ludzi rozłádki powiedáią: próżno Iákobowe y Chrześciánkie nauki oznáymuiá [*frustra Iacobina et Christiana praecepta in medium afferuntur*]. *ModrzBaz 65*.

»oznajmować prawdę« (2): Nie zákrýłem fprawiedliwości twoiey w pośrod fercá mego/ oznáymowałem prawdę twá y zbáwienie tve [*veritatem tuam et salutem tuam dixi*] *BibRadz Ps 39/11; RejAp BB6; [óćiec synom oznáymować będzie prawdę twoię. Leop Is 38/19 (Linde)]*.

»słowy oznajmować« (2): Tymi słowy oznáymuie fwą ofobliwá życžność y miłość przeciwko nim. *BibRadz I 105c marg*; Iáko owo gdy kto ftan Krolewfki miánuie Iż słowy możność ie^{go} páńftwá oznáymuie *GrzegRóżn N3*.

»światu oznajmować« (3): Abowiem tho záwždy bywał obyczáj Duchá świętego/ iż pofpolicie pod zákrýciem fwiátu oznáymował táiemnice Boftwá fwego *RejAp AA3v, BB6*; iż thym kthorym

śmierć słusznie przepuścić miałą/ nieśmiertelney sławy pragnę/ á ile mogę światu/ á przyśzłemu pothomstwu one oznáymuię/ áby tak w pamięci ludzkiej ząwdy żyli *GórnDworz* V4v.

Szeregi: »opowiedać a (i) oznajmować« [szyk 1:1] (2): *BibRadz* 4.Reg 7/10; mieliby być przełożeni w rozśładku á w śpráwiedliwosci ludu wiernego Páńskiego: opowiedájąc á oznáymuiąc iemu krolestwo to wieczne Páná tego *RejPos* 313.

»uczyc i oznajmować« (1): Tu iuz dopirko [*Duch Święty*] vczy y oznáymuię/ iáko wierni iego tu ná ziemi boiuiący [...] máią sobie iednać y záśługowác y tho poznáczenie swoie y tho święte błogóśławieństwo *RejAp* 71.

»wykładać albo oznajmować« (1): Hierophanta, Káplán ten który co wykłada álbo oznaymuyę o Bodze *Mącz* 156a.

»nie oznajmować ani wypisować« (1): Tu nieoznáymuię áni wypifuię Komor/ to iest/ dworow/ áni mniejszych vrzędow *KwiatOpis* A4v.

»oznajmować i wyrażać« (1): Práwie tu Duch święty oznáymuię y wyraża obyczáie sług Antykryftá dżiliefyszego. *BibRadz* I 135c marg.

W przen (5) : Niech przeto będzie stoł Krześcijáński słowem Bożem poświęcony/ [...] á w pokármie/ w picíu/ y w infzych rzeczách dobrych/ niech nam oznáymuię dobroć iego/ y onę w nas potwierdza [*benevolentiam eius doceat nos et confirmet*]. *ModrzBaz* 53; Niebá wypowiedáią chwałę BOżá/ to iest iáki Bog iest oznaymuią *SkarŻyw* A3; ktorego [*Jezusa*] nam piłmá ś. oznaymuią *CzechEp* 130; *ArtKanc* N15; Wiele hiŧtoryi mamy/ ktore nam heretyckie okrucieństwa nád Kátholikámi/ gdy moc nád nimi mieli/ oznáymuią. *SkarKazSej* 687b.

b. *Zapowiadać coś, co ma nastąpić, przepowiadać; significare* *Vulg, PolAnt; denuntiare, praesignificare* *Calep* [w tym: kogo (2), co (24)] (42) : Pan iákoby śpracowány od vporne⁸⁰ zuchwáłtwa ludzkie⁸⁰ po^mitę przyśzłą oznáymuię. *BibRadz* I 4a marg; A ná ośtátek oznáymuię Kryftulá Sędzięgo śpráwiedliwego/ śład ośtáteczny/ ciáłá zmartwychwśtánie/ y żywot wieczny. *BibRadz* I 446, I 451a marg; *Extipex, Práktikars/* którzy v Rzymiánów póspolici byli z osierdzia práktikuyąc á prziszłe rzeczy oznaymuiąc. *Mącz* 112a; *Denuntio. Futurum aliquid nuntio, praenuntio, praedico* – Oznaymuię, opowiedam. *Calep* 306b; *WujNT* 8, *Apoc* 17 arg.

oznajmować komu (15): Oznaymuię Zydow śkázanie kościołá dla złości ich. *BibRadz* *Ier* 26 arg; Oznáymuię bluźnierzom vpad ich. *BibRadz* *Luc* 11 arg, *1.Par* 28 arg, I 463c marg, *Matth* 28 arg, II 42b marg; Duch święthy oznáymuię nam przyście frogiego dnia śądu Páńskiego ná śkończeniu świáthá á wieku śiodmego. *RejAp* 138v, 73, 96, 155v, 182v; Otośz wam oznáymuię kazń Bożá ięśli śię nieupamiętacie *SkarŻyw* 557, 269; *WujNT* przedm 34, *Mar* 14 arg.

oznajmować przez kogo (5): y wśtawłzy ieden z nich imieniem Agábus/ oznáymował przez Ducha [*significabat per Spiritum*] że miał przyść wielki głód ná wśłyśthek okrág źiemie/ który śie śtał pod Klaudiulzem Celárzem. *Leop Act* 11/28; *BibRadz Act* 11/28; *RejAp* 96, 182v; *WujNT Act* 11/28.

oznajmować w czym (2): *BibRadz* I 471a marg; Tu iuz dáley oznáymowác raczy w tych świętych táiemnicach swoich/ co śie ma dziać álbo miało ná ziemi dżiáć/ áż do świętego przyścia iego. *RejAp* 56v.

oznajmować o czym (1): O tey ofierze Prorocy oznáymowáli. *SkarKaz* 158a.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (2); zaimek względny i pytajny (7), iż (6), że (2)] (15): Dla Bálwochwálftwá Izráel dan w niewolá Afýryicyzkom/ á iefli fie nie nawrocá oznáymuie co ich złego podka. *Leop Os 10 arg, Iob 19 arg, Act 11/28;* Oznáymuie przez kogo ma byc wyzwolon lud Boży z więzienia wyżłzey námienionego *BibRadz I 358c marg;* Aby fię wypełniło słowo Iezufowe ktore powiedział/ oznáymuiąc którą śmiercią miał vmrzeć [*significans qua morte futurus esset mori*]. *BibRadz Ioann 18/32, 1.Par 28 arg, I 373d marg, 381b marg, 396a marg, Act 11/28; RejAp 56v;* pátrzay co nam też tu zá drugá táiemnicę okázác á zoftáwić raczył/ oznáymuiąc to nam wfzytkim: iż zá grzech á zá obrázenie iego święte/ nigdy nas pomítá żadna nie minie *RejPos 234; WujNT Ioann 12/33, 18/32, Act 11/28.*

W charakterystycznych połączeniach: oznajmować gniew, kaźń, Krystusa, Mesyjasza, niewolą, pomstę (2), pociechy, przekłęctwo (2), przysze rzeczy, radości, sąd ostateczny, skażenie, spustoszenie, upad(ek) (2), zginienie, zgubę, zmartwychwstanie (2), żywot wieczny.

Zwroty: »duchem, obyczajem prorockim oznajmować« (1:1): *BibRadz I 5d marg;* A mowiac to o oney Afýryyifkicy/ iáko y o Bábilońkicy ludu Izráelkfiego cíelefney niewoley/ duchem Prorockim iáko zwykł y z infzymi Proroki/ oznáymuie też y niewolá Duchowná/ przez ízátaná y grzech ná ludzi wprowadzoná *CzechEp 153.*

»pod figurá [czego] oznajmować« (1): Przedfię Duch święthy dáley przez Anyolá Ianowi świętemu pod figurá miálthá widomego oznáymuie rozliczne rádości wiernym Páńfkim zgotowáne. *RejAp 182v.*

»słowy oznajmować« (1): Tymi słowy oznáymuie ípuftofzenie niesłycháne. *BibRadz I 438d marg.*

»oznajmować światu« (1): tu iuz Duch święty przez Apoftolá oznáymuie fwiátu [...] zapłaty á pociechy zá ftałości wiernym: á pomítay też írogie zá złości vpornym á niewiernym *RejAp 96.*

»wprzódn oznajmować« (1): Praesignifico. Praedico, praemoneo, portendo – Wprzod oznaimidu [!]. *Calep 839b.*

c. Wyjaśnić, tłumaczyć; *interpretationem facere PolAnt; significare Vulg; adsignificare Calep [w tym: co (8)] (16):* Adsignifico, Significo [...] Germ. Bedeuten, anzeigen/ zu verstehn geben – Oznaimuię. *Calep 28a.*

oznajmować komu (5): Aleś wytrácił lud twoy záchowawfzy nieprzyacióły twoie/ nie oznáymuiąc tego nikomu [*non significasti*]. Zaiíteć ktemu przydź nie mogę iákobych temu zrozumieć mogł *BibRadz 4.Esdr 3/30, Dan 4 arg, 7/16; BiałKaz E; SkarKaz 518b.*

oznajmować przez kogo (1): Pan Bog wízechmogący/ íam przez Aniolá íwego/ przyczynę íynoftwá tego oznáymuie: iż on íam/ Oycem íyná íwego miłego/ Páná Iezufá być miał *NiemObr 97.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [zaimek pytajny] (7): Oznáymuie przecź ták dłuگو odwłaczał/ iż ich nie karał zá ich krnábrność y niewiárę. *BibRadz Is 48 arg; Dániel oznáymuie Nábuchodonorowi co známionował on íen. BibRadz Dan 4 arg, I 353v, Is 5 arg, Dan 7/16; RejPos 84;* Czym był różny Melchifedech w íwoim kápláńftwie od Aaroná/ oznáymuie Apoftol. *SkarKaz 156a.*

Zwroty: »jaśnie(j), jasnymi słowy oznajmować« (2:1): Błogoławił im tedy Bog mowiac. Moc rodzenia przywłázczył/ co potym iáfniey oznáymuie gdy mowi/ Dawayćie owoc. *BibRadz I 1c*

marg, I 353v; Chrystus bowiem iáfnymi słowy/ przyczynę tey mocy Bołkiey oznáymuie/ mówiąc. Abowiem/ iáko óciec ma żywot łam w łobie/ ták dał fynowi mieć żywot w łámych łobie *NiemObr* 109.

»oznajmować w tych słowiech« (1): Co iey Pan oznáymuie/ w tych słowiech gdi mowi. Iam iest zmarthwywłtanie/ y żywot. *BiałKaz* E.

Szereg: »oznajmować a ukazać« (1): Także co Moizesz o przymierzu pojednania mówił pod pokrywką a ogólnie/ to oni iáfniey oznaymowali/ á prawie iáko pálcem vkazáli/ to iest/ Mefyszá á zbáwicielá być fundámentem przymierza onego. *BibRadz* I 353v.

W przen (1) : Tymże łpołobem tá mowá fol. 27. Ian ś. zátym oznáymuie różność y rodzenie perfony iego od Bogá Oycá *CzechEp* 144.

d. *Ujawniać, wyznawać; annuntiare PolAnt* [kogo, co] (4) : A przeto iefli kogo do ciebie táiemnie ofkárzono/ pátrzażyte tego/ żebyś ofkárzonego [...] nápomionął/ á iego ábo przyznánie/ ábo obmowę wysłýżał/ nieoznáymując przedsię tego kto ofkárzył [*delatore tamen occultato*]. *ModrzBaz* 21; *SkarŻyw* 570.

oznajmować komu (2): *GroicPorz* kv; pokornie do nog Romuáldá bieżał: y on mu łwoy grzech oznaymując/ zaráz y zá dobrodzieyństwo y wybáwienie od śmierci dziękował *SkarŻyw* 575.

Szereg: »wyznawać i oznajmować« (1): A wiele onych ktorzy vwierzyli przychodziło/ wyznawáiąc y oznáymując łpráwy łwoie [*annuntiantes actus suos*]. *BibRadz Act* 19/18.

e. *Okazywać [co]* (4) :

oznajmować komu (2): Kriřtus łię okázuię Apołtołom oznáymując im moc łwoię. *BibRadz Matth* 28 arg, I 436b *marg*.

oznajmować przez co (2): To iest/ Ewánieliá przez ktorá pan oznáymuie nam życznóść łwoię zá przyczyná onego páłtyrzá przereczzonego. *BibRadz* I 436b *marg*; *RejPosWstaw* [143³]v.

Szereg: »pokazować i oznajmować« (1): Y wykłáda im [*Piotr św.*] iáko go Bog połłał ná ten łwiát/ w ktorym on moc łwoię pokázował y oznáymuwał przez rozliczne á dziwne znáki y przez náukę iego niebiełką *RejPosWstaw* [143³]v.

W przen (1) : A włzakoż ty to wypoczytane rzeczy [*malowanie albo wyrycie na marmurze*]/ ani znaczą czałow/ ani łatwie mogá odmienności poruńzeń okazać/ iedno tylko zwierzchni habit/ to yełt/ forme oznaymuiać/ a łatwie łie popłować mogá. *KwiatKsiąż* G4v.

f. *Rozkazywać, polecać; notificare PolAnt; adnuntiare Vulg* [ze zdaniem celowym; w tym z zapowiednikiem: to (3); aby (4), by (1), iżby (1), żeby (1)] (7) : *LibLeg* 11/83; *BibRadz* 1.*Esdr* 7/24; Ktory [*Helijasz*] go zaraz połłał/ s tym ku Achábowi. Oznáymując by wnetże/ rołkazał záprzegáć *HistHel* C2v; *SkarJedn* 126; przetołz dnia tego ktorego męczennik koronowány iest ofiáruiać/ bráćiey to oznáymuycie: áby chwalili Pána Bogá/ ktorzy łwe łługi łobie obrał. *SkarŻyw* 329, 435; teraz [*Bóg*] oznáymuie łudziom áby włzyścy włzędy pokutowáli *WujNT Act* 17/30.

g. *Wskazywać; w przen [komu co]* (1) : chodząc zá Pawłem y zá námi wołála mówiąc: Ci łudzie łá łłudzy Bogá nawyżłzego/ ktorzy wam (*marg*) nam G. (–) oznáymuiać drogę zbáwienia [*qui adnuntiant vobis viam salutis*]. *WujNT Act* 16/17.

h. *Uznawać kogoś winnym, potępić* (1) : Tedy ty vsłýżyłz (ná) niebiełiech/ y vczyniłz/ y rozłádzilz sługi twe/ oznaymuiać niezbożnego (*marg*) Włá. niezbożniáiąc niezbożne^{g0}. gdyby ták

nálfz ięzyk zniósł. (-) [*ad condemnandum impietatem (marg) ut condemnes (-) impium*; potępiáiąc niepobożnego *WujBib*]/ dáiąc drogę iego ná głowę iego/ á vspráwiedliwiáiąc spráwiedliwego/ dáiąc mu wedle spráwiedliwości ie⁸⁰. *BudBib 3.Reg 8/32*.

Synonimy: a. objawiać, opowiedać, rozgłaszać, wykładać, wyrażać; b. przepowiadać, zwiastować; c. ukazować; d. wyznawać; e. pokazować.

Formacje współrdzenne cf 1. ZNAĆ.

Cf OZNAJMOWANY, OZNAJMUJĄCY, OZNAMOWAĆ

AW